

*Plan Odnowy Miejscowości
Bielawy
na lata 2010 – 2016*

Spis treści:

<u>WSTĘP</u>	3
<u>I. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI BIELAWY</u>	4
1.1 <u>POŁOŻENIE</u>	4
1.2 <u>RYS HISTORYCZNY</u>	6
1.3 <u>POWIERZCHNIA</u>	6
1.4 <u>LICZBA LUDNOŚCI</u>	6
1.5 <u>BEZROBOCIE</u>	7
1.6 <u>OKREŚLENIE PRZESTRZENNEJ STRUKTURY</u>	8
1.7 <u>OBSZARY O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW WE WSI BIELAWY</u>	8
<u>II. INWENTARYZACJA ZASOBÓW</u>	9
2.1. <u>ZASOBY PRZYRODNICZE</u>	9
2.2. <u>DZIEDZICTWO KULTUROWE</u>	12
Rysunek nr 5. Kurhan w Bielawach	14
2.3. <u>OBIEKTY I TERENY</u>	15
2.4. <u>INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA</u>	16
2.5. <u>INFRASTRUKTURA TECHNICZNA</u>	16
2.6. <u>GOSPODARKA I ROLNICTWO</u>	18
2.7. <u>KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI</u>	19
<u>III. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI BIELAWY</u>	20
<u>IV. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH</u>	22
<u>V. HARMONOGRAM WDRAŻANIA PLANU WRAZ Z KOSZTORYSEM</u>	24
<u>VI. ZARZĄDZANIE I KOORDYNACJA</u>	25

Wstęp

Rozwój i odnowa terenów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed władzami samorządów terytorialnych. Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”. Jego celem jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie ma umożliwić rozwój tożsamości społeczności lokalnych, zachowanie ich dziedzictwa kulturowego oraz podnieść atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną.

Opracowanie Planu Odnowy Miejscowości to wyzwanie, przed którym stanęły wszystkie aktywne społeczności lokalne zaangażowane w działania rozwojowe podejmowane na terenie ich „małych ojczyzn”. Opracowanie, a następnie wdrożenie planu odnowy wiąże się z określonymi korzyściami dla społeczności lokalnej:

- możliwość korzystania z funduszy strukturalnych UE i innych zewnętrznych źródeł finansowania działań rozwojowych,
- wzrost atrakcyjności życia społeczno – kulturalnego,
- wdrażanie pozytywnych zmian akceptowanych przez mieszkańców,
- wzrost wartości majątku komunalnego – nieruchomości,
- aktywizacja społeczności lokalnej – wzrost tożsamości z miejscem zamieszkania i stopnia - integracji mieszkańców wokół działania na rzecz własnego środowiska – miejscowości.

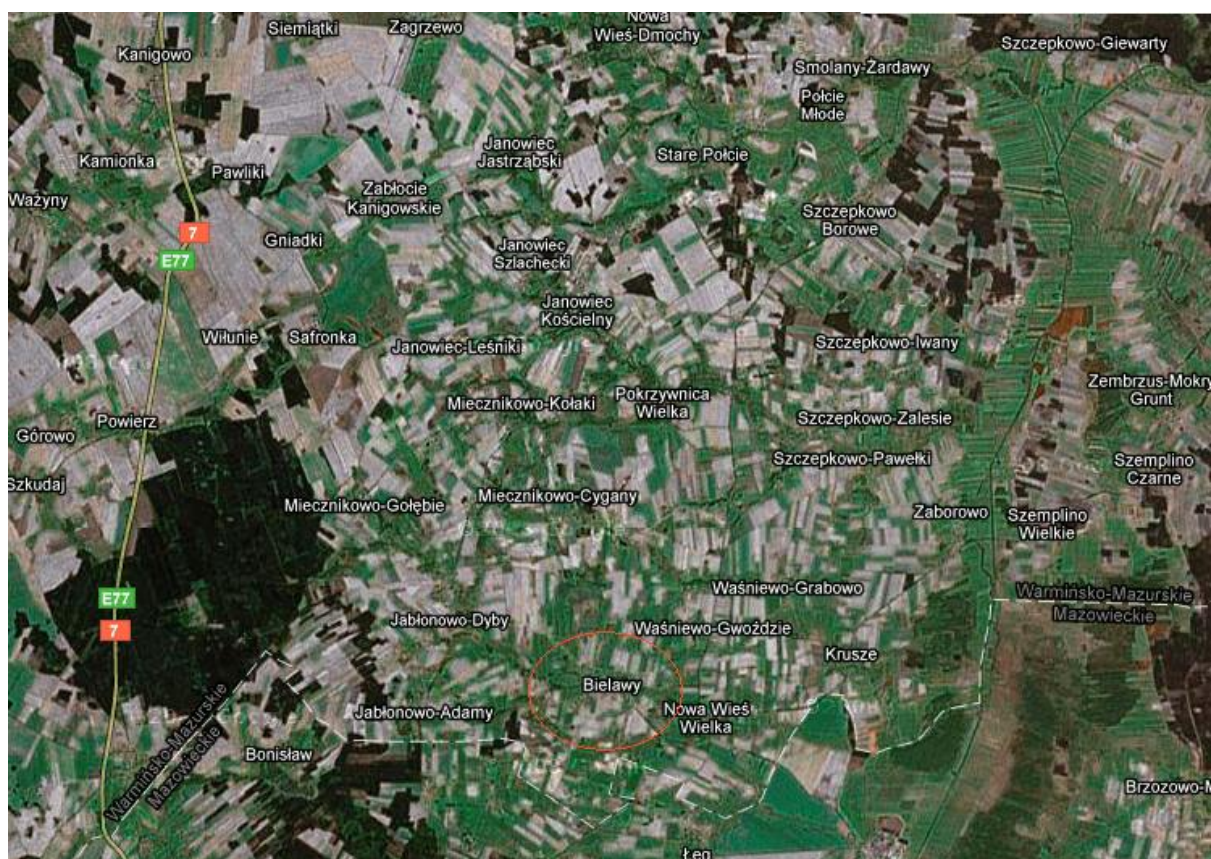
Plan Odnowy Miejscowości jest kompleksowym dokumentem określającym projekty niezbędne do realizacji na terenie Miejscowości Bielawy w latach 2009 – 2016. Dokument został przygotowany między innymi na podstawie Strategii Rozwoju Gminy Janowiec Kościelny. Przedstawia sytuację społeczno-gospodarczą wsi Bielawy, formułuje problemy, zadania i projekty, których realizacja pozwoli osiągnąć oczekiwany poziom rozwoju. Jest narzędziem umożliwiającym podejmowanie efektywnych decyzji finansowych związanych z angażowaniem środków własnych gminy jak i ubieganiem się o środki ze źródeł zewnętrznych.

I. Charakterystyka miejscowości Bielawy

1.1 Położenie

Wieś Bielawy położona jest w południowej części Gminy Janowiec Kościelny, w odległości ok. 12 km od miejscowości Janowiec Kościelny (siedziba gminy) oraz w odległości 27 km od miasta powiatowego -Nidzicy.

Rysunek nr 1. Położenie miejscowości Bielawy

Źródło: <http://mapa.edu.pl/gmina/janowiec-koscielny>

Wieś Bielawy sąsiaduje z innymi miejscowościami Gminnymi, m.in.:

- Nowa Wieś Wielka,
- Jabłonowo Dyby,
- Jabłonowo Adamy,
- Waśniewo Gwoździe.

Na poniższej mapie zaprezentowano umiejscowienie całej Gminy na terenie woj. warmińsko-mazurskiego.

Rys. 2. Umiejscowienie Gminy Janowiec Kościelny na terenie woj. warmińsko-mazurskiego

Źródło: GUS

Sołectwo zlokalizowane jest w południowej części Gminy i stanowi fragment Wzniesień Mławskich. Rzeźba ukształtowana została tu głównie na skutek akumulacyjnej i erozyjnej działalności lodowca i wód lodowcowych w czasie zlodowacenia środkowopolskiego. Najwyższe wzniesienie w tym rejonie sięga prawie 200 m n.p.m., schodząc do ok. 60 m w dolinę Orzyca. Urozmaiceniem rzeźby w tej części gminy są wzgórza i wały moreny czołowej.

1.2 Rys historyczny

Historia miejscowości Bielawy jest nierozdzielnie związana z historią całej gminy Janowiec Kościelny i sięga XIII-ego wieku. Obszar położony na północny wschód od lewego brzegu rzeki Orzyc, nazwany był Pobożem. Zamieszkiwała je drobna szlachta zaściankowa. Poboże zamieszkiwane przez szlachtę cząstkową jest charakterystyczne dla terenów objętych wcześniej osadnictwem drobnoszlacheckim. Na skutek podziałów rodzinnych lub odsprzedawania części majątków, średniozamożne domy szlacheckie zmieniały się w gniazda szlachty cząstkowej, a nawet zagrodowej. Jedną z przyczyn przemawiającą za tak gęstym osadnictwem drobnoszlacheckim na Pobożu była bliskość ważnego szlaku handlowego z Bramy Morawskiej na Prusy. Poboże zamieszkiwali tylko Polacy. Pod względem narodowościowym Poboże jest jednorodne.

Najstarsze wzmianki o wsiach drobnoszlacheckich na Pobożu sięgają roku 1401. Gmina Janowiec Kościelny do roku 1955 należała do województwa warszawskiego, powiatu mławskiego. Stanowiła ona najdalej wysunięty na północ cypel powiatu mławskiego, sięgający małym zakosem na pograniczu Prus Wschodnich i Janowa. Połowa gminy, licząca 25 km. stanowiła jednocześnie granice państwa polskiego od Prus Wschodnich.

1.3 Powierzchnia

Ogólna powierzchnia sołectwa Bielawy wynosi 641,47 ha. Powierzchnia lasów na terenie wsi Bielawy wynosi około 8 ha co stanowi tylko 1,2% udziału w ogólnej powierzchni wsi.

1.4 Liczba ludności

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku miejscowość tę zamieszkuje 150 osób, w tym 72 kobiety. Z ogółu mieszkańców 149 osób posiada zameldowanie stałe. Struktura demograficzna jest bardzo istotna dla potencjału rozwojowego małych miejscowości.

Tabela nr 1. Struktura wiekowa mieszkańców miejscowości Bielawy

Przedział wiekowy	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
Wiek przedprodukcyjny	20	18	38
Wiek produkcyjny	36	53	89
Wiek poprodukcyjny	16	7	23
RAZEM	72	78	150

Źródło: Dane Urzędu Gminy Janowiec Kościelny

Jak wynika z danych zamieszczonych w powyższej tabeli, na terenie miejscowości Bielawy zamieszkuje porównywalna liczba kobiet i mężczyzn. Miejscowość Bielawy charakteryzuje się dość dobrą strukturą demograficzną, jednak zagrożeniem może być jej niska liczebność. Znaczną część mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym. Dzieci i młodzież szkolna stanowią około 25% populacji.

1.5 Bezrobocie

Na terenie wsi Bielawy podobnie jak w innych miejscowościach powiatu nidzickiego odnotowuje się wysoki wskaźnik stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia jest wskaźnikiem określającym stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo. Wskaźnik ten na koniec września 2009 roku wyniósł dla powiatu nidzickiego 17,8 % i w porównaniu do ubiegłego miesiąca roku zmniejszył się o 0,1 %. W tym samym okresie stopa bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim wzrosła o 0,3 %.

Tabela nr 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Jednostka terytorialna	STOPA BEZROBOCIA		
	30.09.2009.	31.08.2009.	31.07.2009.
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	18,4	18,1	18,0
Powiat nidzicki	17,8	17,9	18,2

Źródło: PUP Nidzica

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Olsztynie w ostatnich 3 latach na terenie gminy Janowiec Kościelny odnotowuje się spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nidzicy.

Tabela nr 3. Bezrobotni zarejestrowani wg płci

Jednostka terytorialna	2006			2007			2008		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	127 574	54 992	72 582	98 995	40 600	58 395	87 420	37 713	49 707
Powiat nidzicki	2 868	1 124	1 744	2 250	857	1 393	2 060	766	1 294
Janowiec Kościelny	211	97	114	193	89	104	170	72	98

Źródło: GUS Olsztyn

Ogółem w roku 2008 bezrobocie w powiecie nidzickim spadło, jednak dynamika jego spadku w porównaniu do lat wcześniejszych była znacznie niższa (2006 r. – 19,2 %, 2007 r. – 21,5 %, 2008 r. – 8,4 %). Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nidzicy stanowili 2,4 % ogółu bezrobotnych zarejestrowanych we wszystkich urzędach pracy województwa warmińsko – mazurskiego.

1.6 Określenie przestrzennej struktury

Miejscowość Bielawy to wieś pobożańska o charakterze przysiółków rozproszonych, ulicowych i placowych. Ta ostatnia forma nawiązuje do starego typu wsi zwanej okolnicą. Wczesnośredniowieczna okolnica ze względu na kształt i położenie, mogła pełnić funkcję obronną dla mieszkańców i ich dobytku, głównie bydła. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że na Pobożu wieś Bielawy Grzebskie reprezentowała właśnie ten typ osady. Wieś Bielawy zamieszkiwana jest głównie przez rolników prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

1.7 Obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców we wsi Bielawy

W miejscowości znajdują się obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców. Sprzyjają one nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. Świadczy o tym również zwarta zabudowa.

Miejscowość Bielawy to wieś pobożańska o charakterze przysiółków rozproszonych, ulicowych i placowych. Ta ostatnia forma nawiązuje do starego typu wsi zwanej okolnicą. Wieś nie ma typowego centrum, a obszarami o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, świetlica wiejska. W obrębie tego właśnie obszaru skupia się praktycznie całe życie miejscowości. Jego codzienna działalność polega na organizowaniu wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (dyskoteki, okolicznościowe imprezy kulturalne, występy artystyczne). **Świetlica** to główne miejsce integracji mieszkańców, spotkań, zebrań i imprez

okolicznościowych, co zdecydowanie przyczynia się do nawiązywania kontaktów społecznych.

II. Inwentaryzacja zasobów

2.1. Zasoby przyrodnicze

Miejscowość Bielawy, jak również pozostała część gminy leży na obrzeżu głównych systemów powiązań przyrodniczych zarówno o randze krajowej jak i lokalnej. Wschodnia i północno-wschodnia część gminy to korytarz ekologiczny związany z doliną Orzyca włączony w granice Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Orzyc obejmującego znaczną część województwa warmińsko-mazurskiego. W koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA obszar gminy leży na pograniczu dwóch obszarów węzłowych o znaczeniu międzynarodowym: Obszaru Puszczy Kurpiowskiej (resztki dawnej Puszczy Zielonej) oraz Obszaru Zachodniomazurskiego. Zarówno jeden obszar węzłowy jak i drugi wyróżniają się z otoczenia bogactwem ekosystemów i stopniem naturalności. W obrębie obszarów węzłowych mieszczą się biocentra i strefy buforowe, w których występują nagromadzenia największych walorów przyrodniczych. Tak właśnie została zakwalifikowana dolina Orzyca. W układzie zlewniowym blisko 80% obszaru gminy należy do zlewni rzeki Narwi. Niewielki północno-wschodni fragment gminy leży w zlewni rzeki Nidy (Wkry), natomiast z południowo-zachodniego wody odprowadzane są do rzeki Wieczfnianki. Cała gmina należy do zlewni Wisły. Gmina Janowiec Kościelny tak jak całe województwo warmińsko-mazurskie znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego "Zielone Płuca Polski" obejmującego swym zasięgiem północno-wschodnią część Polski.

Warunki klimatyczne

Obszar całej gminy, jak również miejscowości Bielawy znajduje się w regionie Mazurskim, w obrębie krainy w której nakłada się na pośredni wpływ Bałtyku oddziaływanie wschodniego kontynentalizmu. Znajduje to swój wyraz we wzrastających amplitudach temperatury ku wschodowi, w dość krótkim lecie oraz w przedłużającej się zimie, na ogół chłodniejszej w części wschodniej i północnej regionu oraz w zwiększonej liczbie dni pochmurnych. Charakterystyczne dane meteorologiczne dla tej krainy to: średnia temperatura stycznia – 3,0°C, lipca 17,8°C, zima trwa średnio 95 dni, lato także 95 dni, liczba dni

pogodnych (z zachmurzeniem poniżej 2) wynosi średnio w roku 50 dni i pochmurnych (z zachmurzeniem ponad 8) 130 dni, opad średni roczny wynosi 550 mm, szata śnieżna utrzymuje się przez 80 dni – średnio w roku. Średnie roczne usłonecznienie (ilość godzin ze słońcem) jest wysokie, gdyż wynosi 4,4 godz./dobę. W okresie intensywnej wegetacji (VI-IX) w poszczególnych miesiącach np. w czerwcu, średnie usłonecznienie w godz./dobę wynosi 8,2, w lipcu 7,4; w sierpniu 6,6 i we wrześniu 5,6. Zatem sytuacja pod tym względem jest bardzo dobra. Istotne znaczenie posiadają informacje dotyczące czasu trwania poszczególnych pór roku np. wiosna (temperatura 5 – 15°C) trwa średnio 60 dni, lato (średnia temperatura ponad 15°C) 95 dni, jesień (ze średnią temperaturą 15 – 5°C) 60 dni, przedzime (ze średnią temperaturą 5 – 0°C) 35 dni i zima (ze średnią temperaturą poniżej 0°) 95 dni. Początek wiosny przypada pomiędzy 1.IV. a 11.IV; lato średnio 1.VI; jesień ok. 1.IX i zima ok. 1.XII.

Na omawianym terenie dość duże powierzchnie leśne znajdują się w części południowo-zachodniej oraz częściowo wschodniej w dolinie rzeki Orzyc. Lasy charakteryzują się swoistymi warunkami klimatycznymi, w sposób szczególny oddziałują również na warunki klimatyczne terenów do nich przyległych. Drzewostan przyczynia się do modyfikacji poszczególnych elementów meteorologicznych, a w szczególności warunków solarnych - osłabienie promieniowania słonecznego, zacienienie; warunków wietrznych – zacisza; warunków termicznych – łagodzenie dobowych ekstremów temperatury w jego obrębie; warunków wilgotnościowych poprzez wzrost wilgotności względnej i łagodzenie amplitud dobowych. W cieplej porze roku, w ciągu dnia notowane są niższe temperatury powietrza niż na terenach bezleśnych, gdyż całkowita powierzchnia leśna, z której odbywa się parowanie jest większa od powierzchni gruntu pod koronami drzew. Istnienie powierzchni czynnej termicznie na poziomie koron drzew powoduje, że ekstrema temperatur występują na tym właśnie poziomie, a nie przy powierzchni ziemi, jak to ma miejsce na terenach bezleśnych. W ciągu dnia latem w gęstym drzewostanie powstaje inwersja temperatury, co powoduje odczuwanie chłodu. Las wpływa w znacznym stopniu na modyfikowanie warunków wietrznych w jego obrębie i sąsiedztwie, głównie poprzez ograniczenie prędkości i siły wiatru oraz wzrost częstości występowania cisz. Lasy powodują wzrost zaciszy terenów bezpośrednio do nich przyległych po stronie zawietrznej w odległości do ok. 20-25m i po stronie dowietrznej ok. 5 wysokości drzew. W lasach notuje się zdecydowanie wyższe

wartości wilgotności powietrza niż poza nimi. Wyższe wartości wilgotności notowane są na wysokości koron drzew niż przy powierzchni gruntu. Lasy na rozpatrywanym terenie są przeważnie „suche”, jedynie niewielkie fragmenty są wilgotne. Duże powierzchnie lasów pokrywające południowo-zachodnią część terenu wywierają największy wpływ na tereny przyległe poprzez modyfikację warunków przewietrzania. Wpływ ten nakłada się, potęguje w przypadku gdy zespoły leśne położone są blisko siebie. Nawet powierzchniowo niewielkie obszary, ale o układzie linearnym działają jak pasy wiatrochronne. Pośredni wpływ lasów zaznacza się w postaci zmniejszonego parowania gruntu na obszarach odkrytych lecz położonych w sąsiedztwie. Zmniejszenie parowania oznacza zwiększenie wilgotności gruntu oraz zdolność do dłuższego zachowania wilgotności, co przyczynia się do poprawienia plonów.

Flora i fauna

Obszar miejscowości Bielawy posiada charakter typowo rolniczy, nadal zachowały się tu jednak tereny bardzo atrakcyjne przyrodniczo, które wymagają ochrony. Wiele jest tu gatunków o charakterze euro-syberyjskim (borówka czarna, siódmaczek leśny, inne gatunki runa leśnego lasów sosnowych i mieszanych, z drzew: sosna zwyczajna, jarząb pospolity). Na wilgotnych łąkach, bagnach i torfowiskach spotyka się wiele roślin północnych (skrzyp błotny, turzyca bagienna, kilka gatunków mchów, gwiazdnica długolistna i bagno zwyczajne).

Najliczniej jednak reprezentowane są gatunki mające swoje centrum występowania w Europie Środkowej (wśród nich: dąb szypułkowy lipa szerokolistna i klon zwyczajny, z roślin zielonych należy wymienić: turzycę palczastą, zawilec gajowy).

Świat zwierząt nie jest bogaty. Można tu wymienić gatunki szeroko upowszechnione na kontynencie euroazjatyckim:

- zając szarak,
- kuna leśna,
- dzik,
- lis,
- jeleń,
- kuropatwa,

- kilka gatunków kaczek,
kurki wodne,
- żurawie,
- puchacz,
- kania ruda
- gołąb siniak.

Na polach występuje, aczkolwiek coraz rzadziej kuropatwa pospolita, a wokół siedzib ludzkich bardzo licznie bocian biały i żurawie.

Surowce mineralne

Na terenie miejscowości Bielawy nie występują surowce naturalne, jednak gmina Janowiec Kościelny posiada jedno rozpoznane i udokumentowane złożo kruszywa naturalnego – Jabłonowo. Złożo JABŁONOWO o powierzchni 19,6 ha i zasobach 3 306 tys. ton stanowi piasek ze żwirem o przeznaczeniu do produkcji betonów, mas bitumicznych, warstw filtracyjnych, podsypki. Kruszywa te mogą być stosowane w drogownictwie i budownictwie. Złożo nie jest eksploatowane na skalę przemysłową. W południowej jego części znajduje się zwirownia, której kruszywo wydobywane jest okresowo dla celów lokalnych. Dokumentacja geologiczna złoża została zatwierdzona decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa znak: KZK/012/W/6092/93/94 z 17.01.1994r.

2.2. Dziedzictwo kulturowe

Krajobraz kulturowy powstał w wyniku wielowiekowego oddziaływania ludzi na środowisko przyrodnicze. Polityka regionalna ma za zadanie rozsądne planowanie przestrzenne stwarzające również szansę na promocję, a co za tym idzie, rozwój turystyki. Coraz popularniejsza staje się turystyka kulturowa, zwiedzanie wartościowych obiektów i miejscowości, docenianych jako dziedzictwo kulturowe.

Obiekty zabytkowe

Na terenie Bielaw odkryto kurhany, czyli miejsca pochówków. W miejscach tych występują przedmioty czyli zabytki archeologiczne: narzędzia krzemienne, naczynia ceramiczne, broń, narzędzia z metalu, kości i rogu. Ślady osadnictwa starożytnego, nowożytnego, wczesnośredniowiecznego, jakimi są kurhany znajdują się na terenie całej

gminy Janowiec Kościelny.

Rysunek nr 4. Zabytki archeologiczne na terenie gminy

Źródło: <http://www.janowiec.com.pl>

Kurhan w Bielawach położony jest w północno-zachodniej części wsi, na krawędzi doliny niewielkiego ciek wodnego. Stanowi wyraźnie czytelny wśród pól ornych kamienny kopiec, wyniesiony ponad poziom terenu do około 4 m, o średnicy przy podstawie około 25 m. Porośnięty jest trawą, krzakami i kilkoma drzewami. Stanowisko zostało odkryte w 1988 r. w trakcie badań powierzchniowych.

Rysunek nr 5. Kurhan w Bielawach

Źródło: <http://www.janowiec.com.pl>

Konstrukcję kurhanu stanowi jednolity nasyp kamienny w kształcie owalu o wymiarach 25 x 19,4 metra. W środkowej części, nad komorą grobową znajduje się wklęsnięcie w kształcie nieckowatym, o średnicy około 9,5 metra i głębokości do 50 cm. Zachowana wysokość kurhanu, mierzona od poziomu pierwotnego gruntu wynosi 170 cm. We wnętrzu kurhanu, na poziomie gruntu istnieją dwa kręgi ułożone z dużych kamieni. Podczas badań archeologicznych odsłonięty został nieuszkodzony fragment pierwotnej komory grobowej, w której prawdopodobnie umieszczony był pochówek ciałopalny. Miała ona kształt kolisty o średnicy nie przekraczającej 220 cm. Materiał zabytkowy stanowiły głównie elementy ceramiki. Odkryte na stanowisku IV w Bielawach fragmenty naczyń glinianych można podzielić na dwie grupy- pochodzące z wyrobów starożytnych oraz pozostałości ceramiki nowożytnej. W zbiorze starożytnych fragmentów naczyń występuje ceramika naczyniowa ręcznie lepiona oraz ceramika pochodząca z naczyń toczonych na kole. Poza ceramiką odkryto jeszcze zapinkę brązową, która znajdowała się na powierzchni rdzenia kamiennego, haczyk żelazny oraz dwa fragmenty przedmiotów szklanych. Najliczniej jednak były reprezentowane kamienie żarnowe. W sumie znaleziono siedem

kamieni nieckowatych oraz dwa kamienie od żaren obrotowych. Z analizy stratygraficznej wynika, że kurhan został wyrobowany prawdopodobnie jeszcze w starożytności, a później jeszcze kilka razy penetrowany wkopami rabunkowymi. Wszystkie odnotowane fakty świadczą o tym, że na stanowisku IV w Bielawach występują dwie fazy osadnictwa. Pierwsza z nich reprezentowana przez pozostałości osady w postaci warstwy kulturowej, trzech jam po słupach, ogniska i pieca, może być datowana od schyłku późnego okresu przedrzymskiego lub początków okresu rzymskiego, do momentu kiedy ten teren został przeznaczony na cele sepulkralne. Drugą fazę osadnictwa na tym stanowisku reprezentuje kurhan. Jego elementy konstrukcyjne, centralnie usytuowana komora grobowa, rdzeń kamienny i nasyp z ewentualnymi wewnętrznymi kręgami, oraz wielkość wskazują, że mamy tu do czynienia z kurhanem typu rostołckiego charakterystycznym dla kultury wielbarskiej.

Zabytki budownictwa i architektury:

- siedlisko nr 14 wł. J. Spychalski:
 - stodoła, drewn., XIX/XX,
- krzyż przydrożny, cement. polichr., 1903
- figura przydrożna MB, cement polichr., pocz. XX w.
- 16/ 35-61 osada, okr. wpl. rzym.
- 19/ 35-61 osada wczesnośredniowieczna
- 20/ 35-61 kurhan kultury wielbarskiej rej. zab. A-A-142 z 16.10.1996 r
- 22/ 35-61 ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego
- 24/ 35-61 kurhan starożytny rej. zab. A-A-141 z 30.09.1996 r
- 25/ 35-61 osada wczesnośredniowieczna

Ślady starożytnego osadnictwa:

- 28/ 35-61 cmentarzysko, okr. wpl. rzym.
- 29/ 35-61 kurhan, okr., wpl. rzym.
- 40/ 35-62 osada, wcz. ep. żelaza.

2.3. Obiekty i tereny

Na terenie miejscowości Bielawy nie występują skwery, parki, ani ścieżki rowerowe. Teren ten posiada jednak potencjał turystyczny, brak jest dużych źródeł zanieczyszczeń

powietrza, nie ma żadnych zakładów produkcyjnych mogących znacząco wpływać na stan środowiska naturalnego. W związku z tym czyste, nieskażone środowisko naturalne, jak również spora ilość lasów w okolicy sprawia, że Bielawy są miejscem spokojnym, cichym gdzie można miło spędzać wolny czas.

2.4. Infrastruktura społeczna

Ochrona zdrowia

Na terenie wsi Bielawy nie ma Ośrodka Zdrowia. Mieszkańcy korzystają z usług Gminnego Niepublicznego Ośrodka Zdrowia w Janowcu Kościelnym i Powierzu. Na terenie gminy w miejscowości Janowiec Kościelny znajduje się Punkt Apteczny. Opiekę szpitalną zapewnia Szpital Powiatowy w Nidzicy.

Edukacja

Na terenie sołectwa nie funkcjonuje żadna szkoła. Dzieci i młodzież z terenu sołectwa uczęszczają do Szkoły podstawowej w Waśniewie oraz do Gimnazjum w Janowcu Kościelnym. Najbliższe szkoły ponadgimnazjalne znajdują się w ościennych powiatach.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie wsi Bielawy brak jest Posterunku Policji. Posterunku Policji brak jest także na terenie gminy Janowiec Kościelny. Obszar gminy podlega pod Powiatową Komendę Policji w Nidzicy.

2.5. Infrastruktura techniczna

Zasilanie energetyczne

Wszystkie gospodarstwa domowe sołectwa Bielawy wyposażone są w instalację elektryczną. Gmina Janowiec Kościelny jest w działaniu Zakładu Energetycznego ENERGA OBRÓT S.A. GDAŃSK. Zasilenie odbiorców w energię elektryczną na terenie gminy odbywa się 2-ma liniami przesyłowymi średniego napięcia 15 KV, tj. linia SN 15 KV Nidzica – Kadyki, linia SN 15 KV Nidzica – Janowo – Muszaki. Najbliższy Posterunek Energetyczny znajduje się w Nidzicy. Przez teren gminy przebiega linia wysokiego napięcia 110 KV Nidzica – Mława.

Telekomunikacja

Miejscowość Bielawy obsługiwana jest przez Rejon telekomunikacji w Olsztynie. Wszystkie nieruchomości w Bielawach są podłączone do sieci telefonicznej. Wszyscy mieszkańcy wsi korzystają z usług telekomunikacyjnych. Posiadają również dostęp do Internetu poprzez zwykłą linię telefoniczną.

Gospodarka wodno-ściekowa

Na terenie wsi Bielawy funkcjonuje wodociąg z ujęciem wody w Bielawach. Wodociąg ten obejmuje swoim zasięgiem następujące miejscowości z terenu gminy Janowiec Kościelny: Nowa Wieś Wielka, Waśniewo-Gwoździe i Bielawy. Długość sieci wynosi 10.2 km przy 102 przyłączeniach do budynków mieszkalnych.

Na terenie gminy istnieją bardzo duże braki w zbiorowym systemie kanalizacji. Ze względu na bardzo niski poziom środków finansowych jakimi dysponuje Gmina Janowiec Kościelny skanalizowanie tej miejscowości jak i wielu innych z terenu gminy jest w najbliższych latach niewykonalne.

Odpady komunalne

Odpady stałe z terenu wsi Bielawy selekcjonowane są i gromadzone do kolorowych worków foliowych, a następnie zbierane nieodpłatnie (raz w miesiącu) przez Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” (EZG) w Działdowie. Odpady stałe mieszane (nie nadające się do segregacji) gromadzone są w typowych pojemnikach blaszanych, a następnie odbierane są i wywożone odpłatnie przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Janowcu Kościelnym na wysypisko śmieci EZG „Działdowszczyzna” w Zakrzewie. Inne przedmioty stałe między innymi: akumulatory, baterie, przeterminowane leki także są zbierane w ramach EZG „Działdowszczyzna”.

Ochrona wód podziemnych

W Polsce korzystanie z wody regulowane jest Prawem Wodnym. Zapewnione jest w nim powszechne i zwykłe korzystanie z wody prowadzone w taki sposób, aby nie oddziaływało to szkodliwie lub niekorzystnie na środowisko.

Wody podziemne uległy degradacji w znacznie mniejszym stopniu niż wody powierzchniowe. Ochrona wód prowadzona jest w dwóch aspektach: ochrony zasobów wodnych i ochrony jakości wód.

Z uwagi na duży stopień zwodociągowania miejscowości zagrożenie zanieczyszczenia antropogenicznego jest ograniczone. Związana ze zwodociągowaniem

centralnym likwidacja większości ujęć własnych ogranicza również skażenie najpłytszych pokładów wodonośnych.

Do istotnych elementów zanieczyszczenia wód podziemnych na terenie Bielaw należy zaliczyć:

- stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin,
- gnojowica powstająca w bezściółkowych obiektach hodowli zwierząt,
- odcieki powstające przy przygotowaniu pasz,
- składowiska odpadów niezabezpieczone przed przesiąkami lub urządzone „na dziko”,
- ścieki bytowo-gospodarcze na posesjach pozbawionych systemu kanalizacyjnego kierowane do szamb i dołów chłonnych.

Drogi

Najważniejszą trasą komunikacyjną obszaru dającą możliwość realizacji przejazdów dalekiego zasięgu, zarówno pasażerskich jak i towarowych, jest droga krajowa nr 7, poprzez którą gmina ma połączenie w kierunku północnym z miastem Olsztynem, Gdańskiem, na południe ze stolicą państwa. Znaczenie komunikacyjne trasy nr 7 dla gminy Janowiec Kościelny umniejsza nieco jej skrajne położenie na zachodnim obrzeżu obszaru. Układ dróg krajowych i powiatowych uzupełnia sieć dróg gminnych- wykształcona prawidłowo, umożliwiająca obsługę zarówno jednostek osadniczych, jak również obszarów rolniczych w aspekcie ilości połączeń. Tego typu połączenia komunikacyjne funkcjonują także w miejscowości Bielawy. Przez teren wsi przebiegają jedynie drogi o zasięgu lokalnym o nawierzchni asfaltowej oraz zwirowej. Zastrzeżenia budzi natomiast jakość dróg. Wszystkie drogi na terenie gminy nie są przygotowane do przejścia znacznie zwiększonego natężenia ruchu zwłaszcza samochodów ciężarowych. Z uwagi na drastyczne zmniejszenie zakresu robót drogowych, stan techniczny dróg ulega ciągłemu pogorszeniu.

Na drogach gminnych realizujących powiązania między jednostkami na terenie gminy, a ośrodkiem gminnym przeważają nawierzchnie gruntowe, stąd są one słabo przygotowane do ruchu kołowego, a okresowo nawet nieprzejezdne.

2.6. Gospodarka i rolnictwo

Obszar miejscowości Bielawy, jak również pozostała część Gminy Janowiec Kościelny posiadają charakter typowo rolniczy, pozbawiony wszelkiego przemysłu. Średnia

powierzchnia gospodarstw w sołectwie wynosi 27,89 ha, przy czym część właścicieli gruntów rolnych z terenu wsi posiada grunty również na terenie innych miejscowości.

Rolnicy uprawiają głównie ziemniaki i żyto. W hodowli przeważa chów bydła. Poza rolnictwem ludność znajduje zatrudnienie w handlu, usługach i drobnych zakładach pracy. Według stanu na dzień 31.12.2008r. na terenie miejscowości Bielawy nie ma zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

2.7. Kapitał Społeczny i Ludzki

Wśród mieszkańców Bielaw panują słabe więzi międzyludzkie oraz niski poziom motywacji do działania. Brak jest także warunków technicznych do podjęcia koniecznych działań. Nie ma odpowiedniej infrastruktury, która byłaby pomocna przy integracji i wzmacnianiu więzi międzyludzkich, dlatego też bardzo ważną inwestycją dla mieszkańców tego obszaru byłby remont świetlicy wiejskiej.

Na obszarze gminy, w tym wsi Bielawy funkcjonuje Stowarzyszenie Ziemi Janowieckiej. Najważniejsze cele stowarzyszenia to :

1. Promocja ziemi janowieckiej w sferze kulturalnej i gospodarczej.
2. Współdziałanie w inicjowaniu i koordynacji działań zmierzających do rozwoju gospodarczego, społecznego i duchownego mieszkańców ziemi janowieckiej.
3. Wspieranie rozwoju wsi i obszarów wiejskich.
4. Upowszechnienie zdrowia, kultury fizycznej, aktywnego wypoczynku i rekreacji, uwzględniając w tym integrację osób niepełnosprawnych.
5. Kształtowanie opinii publicznej w żywotnych sprawach dla gminy Janowiec Kościelny i powiatu nidzickiego.
6. Tworzenie i realizacja programów wychowawczych, profilaktycznych i terapeutycznych, a w szczególności przeciwdziałanie patologiom społecznym.
7. Edukacja obywatelska.
8. Organizacja czasu wolnego dzieci, młodzieży i osób starszych.
9. Współpraca z organizacjami rządowymi, samorządowymi i pozarządowymi oraz instytucjami w celu zaspokojenia zbiorowych jak i indywidualnych potrzeb wspólnoty lokalnej a także wspieranie ich w rozwiązywaniu problemów działalności edukacyjnej, charytatywnej i pomocy społecznej.
10. Promocja wolontariatu.

11. Uświadomienie społeczności lokalnej znaczenia demokracji.

12. Działanie na rzecz renowacji zabytków i obiektów zabytkowych na terenie ziemi janowieckiej.

Stowarzyszenie powstało aby wspierać samorząd gminny w działaniach aktywizujących społeczność lokalną. Najważniejsze cele stowarzyszenia to szeroko rozumiana poprawa bytu mieszkańców wiejskiej gminy poprzez wspieranie edukacji, pozyskiwanie środków unijnych, wspieranie aktywności mieszkańców, działanie na rzecz dzieci, dorosłych, promocja zatrudnienia, przeciwdziałanie patologiom społecznym, a także działanie na rzecz kultury i sportu.

III. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Bielawy

Analiza SWOT jest jedną z podstawowych metod analizy strategicznej. Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanej informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

S (Strengths) – mocne strony
Są to czynniki wewnętrzne pozytywne, czyli wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu.
W (Weaknesses) – słabe strony
Są to czynniki wewnętrzne negatywne, czyli wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu.
O (Opportunities) – szanse:
Są to czynniki zewnętrzne pozytywne, czyli wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany.
T (Threats) – zagrożenia:
Są to czynniki zewnętrzne negatywne, czyli wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Analiza SWOT polega na zidentyfikowaniu wymienionych czterech grup czynników, opisanie ich wpływu na rozwój organizacji, a także możliwości organizacji osłabiania lub wzmacniania siły ich oddziaływania. Zderzenie ze sobą szans i zagrożeń z mocnymi i słabymi stronami organizacji pozwala na określenie jej pozycji strategicznej, a także może być źródłem ciekawych pomysłów.

Informacja strategiczna, posegregowana według opisanych kryteriów na cztery grupy, jest następnie zapisywana w czterodzielnej macierzy strategicznej, w której lewa połowa zawiera

dwie kategorie czynników pozytywnych, a prawa - dwie kategorie czynników negatywnych.

Analiza SWOT miejscowości Bielawy

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Atrakcyjne obszary leśne</i> • <i>Ciekawe obszary krajobrazowe</i> • <i>Atrakcyjne tereny na wypoczynek na świeżym powietrzu</i> • <i>Dobry stan środowiska naturalnego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zły stan infrastruktury drogowej</i> • <i>Niska świadomość ekologiczna mieszkańców</i> • <i>wysoka stopa bezrobocia</i> • <i>Niedostateczne zasoby infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej</i> • <i>Słaba promocja miejscowości</i> • <i>Brak zaangażowania i zainteresowania mieszkańców życiem społecznym wsi</i>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Dostęp do środków z funduszy strukturalnych</i> • <i>Promowanie miejscowości jako miejsca czystego ekologicznie</i> • <i>Skuteczne działania na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Brak dostatecznych środków na inwestycje w sołectwie</i> • <i>Ucieczka młodych ludzi poza granice regionu, kraju</i> • <i>Trudności w pozyskaniu środków</i> • <i>Degradacja środowiska związana z działalnością człowieka</i> • <i>Brak tradycji korzystania z istniejących walorów</i>

Planowane kierunki rozwoju

Główne kierunki i uwarunkowania rozwoju Bielaw zawarte są w następujących dokumentach strategicznych Gminy Janowiec Kościelny:

- Planie Rozwoju Lokalnego,
- Strategii Rozwoju Gminy.

Celem „Planu Odnowy Miejscowości Bielawy” opracowanego na okres od 2009 roku do 2016 roku jest próba ocalenia od zapomnienia, ochrony i wykorzystania wiejskiego dziedzictwa kulturowego, wzmocnienie więzi międzyludzkich oraz zwiększenie motywacji do wspólnego działania. Środkiem i celem Programu jest mobilizacja lokalnych społeczności i pobudzenie lokalnych aktywności do działań na rzecz poprawy warunków i jakości życia we wsi poprzez dostarczanie mieszkańcom odpowiedniej infrastruktury.

IV. Opis planowanych zadań inwestycyjnych

Zadanie 1. Remont świetlicy wiejskiej w Bielawach wraz z zakupem wyposażenia	
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	Obecnie na terenie wsi istnieją świetlica wiejska, jednak z uwagi na zły stan techniczny nie jest ona atrakcyjnym miejscem do organizacji spotkań oraz imprez okolicznościowych. Pomieszczenia nie spełniają podstawowych norm, brak również podstawowego wyposażenia, które umożliwiłoby organizację czasu wolnego, rekreacji, rozwijania zainteresowań i integracji lokalnych społeczności.
ZAKRES PRAC	<ul style="list-style-type: none"> • wymiana stolarki okiennej • wymiana drzwi zewnętrznych • wymiana podłóg • uzupełnienie tynków wewnętrznych i malowanie • założenie instalacji grzewczej – kominek z fartuchem wodnym + grzejniki • wyposażenie świetlicy i części kuchennej • chodnik przed budynkiem • wymiana pokrycia dachowego.
CEL GŁÓWNY	Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę infrastruktury społeczno – kulturalnej, ochrona dziedzictwa kulturowego
PRZEZNACZENIE	-Podniesienie walorów rekreacyjnych i kulturowych wsi -Zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży szkolnej poprzez zapewnienie miejsca spotkań połączone z zabawą i nauką -Stworzenie miejsca integracji miejscowej ludności -Rozwój intelektualny i fizyczny mieszkańców wsi -Zaspokojenie oczekiwań dzieci i młodzieży
BENEFICJENCI OSTATECZNI	Dzieci, młodzież i dorośli zamieszkujący wieś Bielawy oraz okoliczne miejscowości. W sezonie turystycznym turyści odwiedzający okolicę.
TERMIN REALIZACJI	2010-2011
KOSZT ZADANIA	100 000 zł.

Zadanie 2. Budowa chodnika w miejscowości Bielawy	
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	Brak chodników w miejscowości Bielawy stanowi znaczne utrudnienie komunikacyjne dla miejscowej ludności. Utworzenie chodnika przyczyni się do podniesienia bezpieczeństwa drogowego w miejscowości oraz znacznie zwiększy atrakcyjność zamieszkania i turystyczną obszaru sołectwa.
ZAKRES PRAC	-Opracowanie dokumentacji -Położenie kostki brukowej
CEL GŁÓWNY	Wzrost atrakcyjności miejscowości jako miejsca zamieszkania oraz wzrost atrakcyjności turystycznej
PRZEZNACZENIE	Rozwój infrastruktury wiejskiej
BENEFICJENCI OSTATECZNI	-mieszkańcy, turyści
TERMIN REALIZACJI	2009-2010
KOSZT ZADANIA	60 000 zł

Zadanie 3. Budowa drogi gminnej Nowa Wieś Wielka (Kolonia) - Bielawy	
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	Drogi na terenie gminy nie są przygotowane do przejścia znacznie zwiększonego natężenia ruchu zwłaszcza samochodów ciężarowych. Z uwagi na drastyczne zmniejszenie zakresu robót drogowych, stan techniczny dróg ulega ciągłemu pogorszeniu. Na drogach gminnych realizujących powiązania między jednostkami na terenie gminy, a ośrodkiem gminnym przeważają nawierzchnie gruntowe, stąd są one słabo przygotowane do ruchu kołowego, a okresowo nawet nieprzejezdne.
CEL GŁÓWNY	Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie ich bezpieczeństwa.
PRZEZNACZENIE	-poprawa dostępności miejscowości dla mieszkańców, inwestorów i turystów -podniesienie atrakcyjności miejscowości -zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców miejscowości i okolic -poprawa dostępności do podstawowych usług dla mieszkańców -poprawa warunków komunikacji na obszarze miejscowości,
BENEFICJENCI OSTATECZNI	-mieszkańcy gminy -turyści
TERMIN REALIZACJI	2010
KOSZT ZADANIA	350 000 zł

Zadanie 4. Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Kuce i Bielawy	
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO	Barierę rozwoju obszarów wiejskich stanowi brak podstawowych elementów infrastruktury technicznej. Szczególne utrudnienia w tym zakresie występują w mniejszych miejscowościach gminnych.
CEL GŁÓWNY	Poprawa podstawowych usług na obszarach wiejskich, obejmujących elementy infrastruktury technicznej, warunkujących rozwój społeczno-gospodarczy, co przyczyni się do poprawy warunków życia oraz

	prowadzenia działalności gospodarczej.
PRZEZNACZENIE	-poprawa dostępności do podstawowych usług dla mieszkańców, inwestorów i turystów -ochrona środowiska naturalnego
BENEFICJENCI OSTATECZNI	Mieszkańcy wsi, turyści, inwestorzy
TERMIN REALIZACJI	2010
KOSZT ZADANIA	100 000 zł

V. Harmonogram wdrażania planu wraz z kosztorysem

Planowane zadania inwestycyjne we wsi Bielawy w latach 2009-2016 zaprezentowane zostały poniższej tabeli.

Tabela nr 4. Projekty wskazane przez mieszkańców do realizacji w ciągu najbliższych 7 lat.

Lp.	Zadanie inwestycyjne	Okres realizacji	Źródła finansowania	Szacowane koszty [zł]
<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>5.</i>	<i>4.</i>
1.	Remont świetlicy wiejskiej w Bielawach wraz z zakupem wyposażenia	2010-2011	Budżet Gminy PROW	100 000
2.	Budowa chodnika	2009-2010	Budżet Gminy	60 000
3.	Budowa drogi gminnej Nowa Wieś Wielka (kolonia) - Bielawy	2010	Budżet Gminy	350 000
4.	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Kuce i Bielawy	2010	Budżet Gminy	100 000
OGÓLEM:				610 000

VI. Zarządzanie i koordynacja

Zarządzaniem i koordynacją zadań zajmować się będą sołtysi poszczególnych sołectw, wybrani przez demokratyczne wybory odbywające się na zebraniach wiejskich. Plan Odnowy Miejscowości Bielawy został opracowany na zlecenie:

Pani Danuta Puchalska -Wójt Gminy Janowiec Kościelny

Koordynacja merytoryczna:

Pani Bożena Grochala –Sekretarz Gminy Janowiec Kościelny

Przewodniczący Rady

Tadeusz Jurkiewicz

